

Tot i que ha passat bona part de la seva vida laboral al País Basc, on va arribar el 1970 i on continua exercint la docència a la Facultat de Belles Arts de Bilbao, Lluís Badosa Conill (Sant Joan les Fonts, 1944) no s'ha desvinculat ni de la seva població natal ni tampoc del seu paisatge. Durant molts estius ha muntat exposicions en uns amplis espais de la seva casa a Sant Joan les Fonts, on sempre passa part dels dies de repòs, i on ha mostrat diverses vegades el procés creatiu que seguia. És un bon conversador, que fa servir una gran gestualitat, i un apassionat en els seus plantejaments, que encomanen entusiasme a qui l'escolta.

Lluís Badosa color, llum i matèria

JOAN SALA > TEXT

SALVADOR COMALAT > FOTOS

Recorda dels seus inicis dues imatges: el pas per l'Escola de Belles Arts d'Olot i la fàbrica de paper de la Torras de Sant Joan. El centre docent li va obrir un primer ventall de coneixements vinculats amb la creativitat artística; la fàbrica, on havia treballat la família, va imprimir en el seu inconscient una iconografia industrial que desenvoluparia en els anys posteriors. L'omnipresent xemeneia del Molí Fondo de la Torras, que veia des de la finestra de casa seva, va ser un referent quotidià, que es retallava en l'horitzó al costat de l'església parroquial, la pedrera del Boscarró i el Capsacosta. Aquests elements —paisatge, xemeneia i església— van ser l'esperit que va percebre en la seva primera infància, vinculat per un costat a l'entorn, i per l'altre al treball dur i absorbent de tot un poble industrial i a la religió, que en els anys quaranta i cinquanta tenia arreu un protagonisme remarcable.

Un cop acabat el batxillerat va estudiar magisteri a Girona, on va tenir de professora de dibuix Rosa Gratacós, una banyolina que va saber apreciar les seves aptituds i el va animar a començar una nova carrera, la de belles arts. Així, va anar a Barcelona, on va participar de tot el moviment universitari que es vivia els anys seixanta, dins del qual establí contactes amb moviments culturals i reivindicatius d'uns estudiants preocupats per la situació que es vivia, i on amplià coneixements en centres diversos. Recorda les classes d'estètica que impartia Robert de Ventós a Arquitectura, on va acudir, i a d'altres centres, fet amb què s'iniciaren unes ensenyances transversals que ara estan regulades en els nous plans d'estudis europeus.

En les classes de pintura de paisatge, que impartien a Belles Arts els professors Puigdengolas i Amat —dos reconeguts paisatgistes—, va comen-

Reflexos atmosfèrics. 6. 1974. Oli sobre tela. 98 x 130 cm.

çar a interessar-se per pintar els reflexos que es produïen dins de l'aula. Era un espai gran i diàfan, on hi havia uns grans finestrals en tres de les parets exteriors, des d'on es veia des del delta del Llobregat a la ciutat de Barcelona, passant pels terrenys, llavors encara per edificar, de la zona universitària de Pedralbes, al final de la Diagonal, prop del cementiri de les Corts. Però la seva preocupació era pintar tant el que veia de l'exterior com les imatges projectades en els vidres, de manera semblant, diu, a com ho plantejava Richard Estes, encara que en aquells moments no tenia cap referència del pintor nord-americà. Li interessava l'espai constructiu, no l'anècdota de la temàtica paisatgística. Aquesta preocupació per pintar el «constructivisme organitzatiu dels reflexos» —són paraules seves— ha estat el que més ha volgut accentuar durant tota la conversa, tot i que ha fet altres sèries

> *M'interessa tant l'espai atmosfèric com el constructiu, no les anècdotes formals*

d'obres diferents. I els quadres reproduïts que, com sempre, deixem que els suggereixi el mateix artista, són tots d'aquesta temàtica, que ha perdurat al llarg dels anys.

Cap a terres basques

El catedràtic d'història de l'art, a Belles Arts, era el Dr. José Milicua, un professor que gaudia d'un gran prestigi tant entre els ambients acadèmics i editorials com entre els alumnes. Aquest

professor, d'origen basc, va ser la persona elegida per començar a dirigir una nova facultat de Belles Arts a Bilbao, tot i que mai hi va exercir. Encomanà a Lluís Badosa, just acabada la carrera, la secretaria del centre bilbaí, i l'animà a assumir-ne la responsabilitat en funcions. De tot plegat, aquest curs se n'han celebrat els quaranta anys, i s'han fet exposicions i altres actes acadèmics per commemorar-ho. Badosa va passar per diversos càrrecs a la facultat fins a obtenir, l'any 1990, una càtedra de pintura, al davant de la qual continua actualment.

A Bilbao, el van captivar els paisatges industrials de la ciutat, de manera que en els anys setanta va començar a pintar unes sèries titulades *Atmosferes industrials*, *Estructures* i més tard *Macroestructures*, de l'entramat fabril de la riera, dels seus ponts, dels *Altos Hornos* de Sestao i Barakaldo, on es retrobava amb els tubs —ara de Petronor—, mol-

Reflexos sobre el cementiri de les Corts. 1969. Oli sobre fusta. 57 x 103 cm.

tes màquines, ferramentes i xemeneies, que l'apropaven als seus records d'infància. Apareixia en la seva paleta un color més intens que el dels paisatges atmosfèrics fets fins llavors, ja que les calitges garrotxines o les boires barcelonines donaven colors matisats que van desaparèixer per donar lloc a tonalitats intenses, sovint de colors primaris. Les temàtiques es van anar simplificant, fins a generar unes obres d'una abstracció constructivista, que en certa manera ja era present en els quadres de reflexos, on l'artista potencia una determinada construcció de l'espai.

La seva tesi doctoral, *Arte e industria* (1987), girava sobre aquest tema, i hi analitzava el paper de les formes industrials en l'art dels primers quaranta-cinc anys del segle XX.

Va passar per una etapa en què estava interessat per la tauromàquia, pel seu caràcter simbòlic i cultural, i per la seva mitologia, temàtica que ha abandonat.

Amb la seva vehemència i efusió habitual esmenta obres que exemplifiquen l'evolució. Unes estan guardades a casa seva i les podem veure; d'altres són reproduïdes en els catàlegs i CD de

les exposicions que ha fet en diversos països durant anys.

Hi ha quadres més vinculats a la iconografia industrial sociopolítica, d'obres manifestant-se, situació que va patir uns anys, ja que a les aules es percebia una realitat reivindicativa molt polititzada que no sempre resultava còmoda.

> A Bilbao el van captivar els paisatges industrials, l'entramat fabril de la ria, els seus ponts i xemeneies, on es retrobava amb referències de la infància

Les exposicions que Lluís Badosa ha fet a Sant Joan les Fonts els primers anys de la dècada passada portaven per títol *Encontre de passions*, —denominació ben significativa— on el pintor, pel seu compte, es feia càrrec de portar les obres, muntar la mostra i tenir cura d'obrir i tancar la sala, que era una dependència ben condicionada del seu habitatge. Volia ensenyar a tothom el que feia: unes creacions on el paisatge tenia un bon protagonisme. Unes vegades les temàtiques tenien llunyanes referències marines del litoral atlàntic de Portugal, on acudeix assíduament. Altres vegades hi havia reflexos dels Pirineus o de paisatges primaverals o tardorencs molt poc figuratius, tant de les muntanyes d'Euskalèria com garrotxines, tractades amb uns colors purs i intenses, uns considerables gruixos de matèria i una pinzellada expressionista i enèrgica.

La simplificació ha continuat en les darreres obres, com és el cas de la tela titulada *Reflejos al atardecer*, que reproduïm, una obra que va fer a partir d'una escena de la pel·lícula *Until the end of the world*, de Wim Wenders, pintura que va formar part de la mos-

Reflejos al atardecer. 2011. Tècnica mixta sobre tela. 89 x 116 cm.

tra itinerant que els darrers mesos de l'any passat es va fer a Barakaldo, Sestao i Gernika-Lumo. Tenia com a títol *Badosa, el paisaje como reflexión*. Del *paisaje industrial al tecno-imaginario*, on sobretot surten temàtiques relacionades amb la ría: *La Ría: corazón ardiente*, *Burning Heart*, deia el cartell de Portugalete, on els vermells i blaus són molt presents, atesos els seus múltiples significats, des de les passions i la sang fins al foc per a la transformació del mineral, tot i que no hi oblidava el tema recurrent dels reflexos i els espais siderals. Com a colofó suggereix que els seus quadres d'aquesta temàtica van de Puigdengolas i Amat, dels anys seixanta, al cinema suggeridor i polisèmic de Wim Wenders, de la segona dècada de l'actual segle.

Puntualitza de manera fervent que admira el poble basc, que l'ha tractat molt bé, i fins en diu que n'ha

> *Els colors
purs i intensos
dels paisatges
estan més
relacionats
amb la llum i
l'esperit creatiu
que amb la
figuració*

rebut cent vegades el que li ha donat. Li agradaria poder tornar a Sant Joan, construir alguna cosa aquí, però em sembla que té el cor dividit. Diu que percep que la cultura en general i l'artística en particular està més ajudada i també més valorada a Bilbao.

No ens costa gaire de creure que deu ser així.

Joan Sala i Plana

Per saber-ne més

Web: <http://www.ehu.es/badosa>
Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Badosa/195912307127508>